

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Tweede druk.

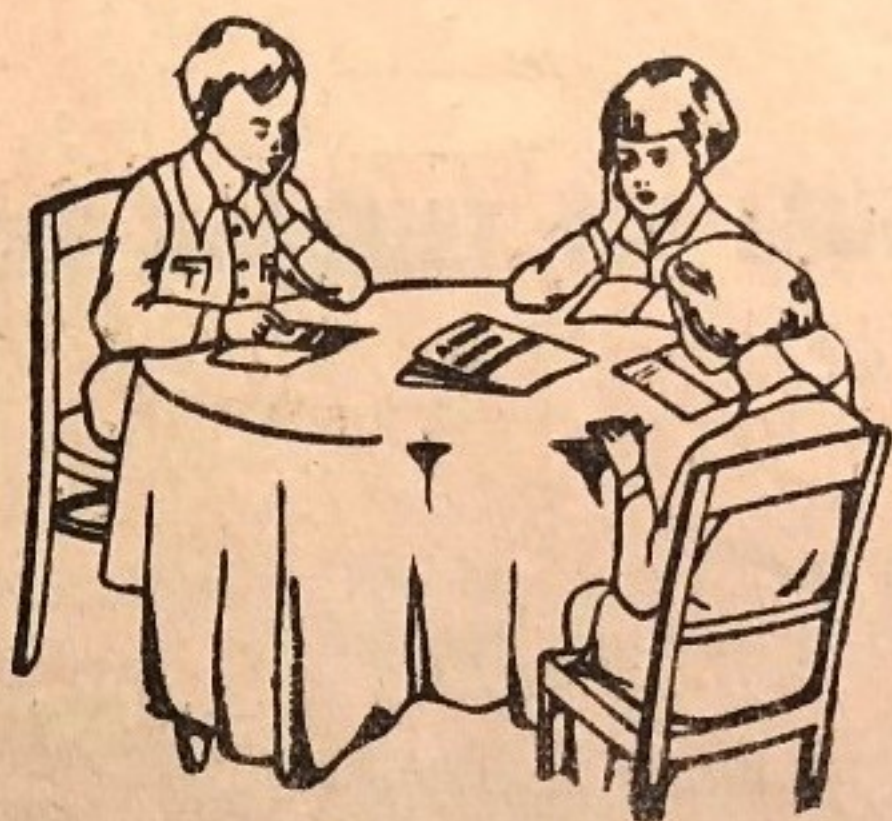
Nr 309

A. HANS.

Fiere Margriet van Leuven

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

Nr 309.

A. HANS.

Fiere Margriet van Leuven

Uitgave :
A HANS-VAN DER MEULEN
CONTICH.

FIERE MARGRIET VAN LEUVEN

I.

In « Sint-Joris », zoo heette in 1225 de welbeklante herberg van waard Amand in de Meierstraat te Leuven.

't Is dus al meer dan zeven honderd jaar geleden, wat we nu vertellen en toen was Leuven de hoofdstad van Brabant. De hertog woonde er in zijn kasteel of burcht bij de Mechelsche baan. Een hoofdstad trekt altijd veel volk, en zoo kregen Amand en zijn vrouw steeds veel te doen van burgers en van vreemdelingen.

Om de groote drukte hadden ze hun achttienjarig nichtje in dienst genomen, Margriet, die zoo haar arme ouders steunen kon.

Hoffelijk en bescheiden bestelde zij de klanten. Soms was er een jonge gast, die eens met haar wilde dansen, maar altijd weigerde ze. Dan gebeurde het wel, dat zoo'n klant boos werd, maar Margriet keek hem eens met haar flinke, blauwe oogen aan en dan zweeg de kijver.

De gewone bezoekers wisten het wel, dat ze tot Margriet geen onwelvoeglijke woorden moesten spreken. Ze kon zich waardig houden als de hertogin zelve, die op het prachtig slot woonde.

En daarom noemde men het meisje in de buurt: « Fiere Margriet ».

Zekeren namiddag — 't was in Augustus en zeer warm — zat een nog jonge kerel in Sint-Joris bier te drinken. Hij had al meer dan genoeg en begon te zwetsen.

— Margriet, zei hij, zing een liedje voor mij.

— Ik ben hier niet om te zingen, maar om de klanten te bestellen, Neel, antwoordde zij.

— Vul dan mijn beker.

— Neen, ge krijgt geen drank meer... ge zoudt over straat waggelen. Ik wil niet helpen, om menschen dronken te maken.

— Wat, gij weigert mij bier! Geef mij dan wijn!

Er werd toen meer wijn dan bier gedronken, want er lagen wijngaarden op de heuvels rond Leuven, zooals elders in Brabant.

— Geen bier en geen wijn, hernam Margriet.

— Zijt gij een herbergmeid, die zoo het profijt van uw meester dient!

— Neel, 't is hier een fatsoenlijke herberg...

— Ik wil wijn!

— Ga naar huis, dat is beter. Ge zoudt anders dronken worden.

— En wat gaat u dat aan, fiere jonkvrouw! Ik weet het wel, dat ge zeer hoovaardig zijt en wij voor u te min en te gemeen zijn.

Margriet was niet hoovaardig, want ze toonde zich zeer vriendelijk voor de armsten in de buurt en hielp talrijke ongelukkigen op de minzaamste wijze.

— Ik wil en zal wijn hebben! schreeuwde Neel.

Hij stond op en greep Margriet bij den arm.

Oom Amand was de stad in voor een boodschap en tante lag ongesteld te bed.

Er waren geen andere bezoekers.

Margriet rukte zich los en gaf den onbeschoften Neel een duw, zoodat hij wankelde en omver tuimelde.

Vloekend sprong de wilde gast recht. Margriet was al aan de deur. Ze zag een schoutsknecht, zooveel als een politiemann van dien tijd, en wenkte hem.

Margriet vertelde hem, wat er gebeurde. Neel zag den schoutsknecht en werd nog nijdiger.

— Ha! ge roept zoo'n moeial, zoo'n straten-schrik, voor mij! schreeuwde hij.

— O, wilde Neel, zijt gij het weer, die hier spel maakt? vroeg de schoutsknecht kalm. In plaats van voor uw vrouw te werken, zit dat midden op den dag te drinken en ruzie te maken tegen een meisje.

— Raakt het u, schobbejak! raasde Neel.

De schoutsknecht had Neel willen kalmeeren, maar hij liet zich niet uitschelden. Vlug greep hij den twistzoeker bij den nek en sleurde hem buiten. Neel bood hevig verzet. De schoutsknecht vorderde de hulp van een burger op, die dan verplicht was naar de verordeningen van Leuven, hem bij te staan. En Neel werd weggeleid.

Margriet was geheel onthutst. Zulke klanten kwamen er gelukkig zelden. Ze kende Neel van naam, maar hij zat niet dikwijls in Sint-Joris.

Zij weigerde altijd drank aan dronkaards.

Oom Amand keerde terug en dadelijk vertelde Margriet hem, wat er gebeurd was.

— Ge hebt zeer wel gedaan, sprak de waard van Sint-Joris. Neel zal wel woedend zijn, maar ik hoop, dat hij voor goed wegblijft. Ik geloof niet, dat die leeglooper eerlijk aan geld komt.

— Zou hij dan stelen, oom? vroeg Margriet.

— Ik vermoed het. Er loopen veel oneerlijke lieden in onze goede stad, meest vreemdelingen, dat is waar, maar er zijn toch Leuvenaren, die hen helpen, zooals 't gebleken is, toen het gerecht een kerel van Mechelen met een handlanger van Leuven op de Ledigheid liet ophangen⁽¹⁾. Neel zal ook wel eens tegen 't gerecht loopen. De kruik gaat zoo lang te water tot ze breekt.

Oom Amand begaf zich naar zijn vrouw en Margriet bleef weer alleen. O, liever hadde ze niet in een herberg gediend! Met goede, ordelijke burgers kwamen er toch ook ruwe klanten.

En bier en wijn verwekten veel dwaasheid en ook misdaad.

Margriet had wel meid kunnen worden bij een rijken burger, om haar ouders te steunen, maar oom en tante waren zoo blij, dat ze bij hen woonde. 't Was hun veel waard een vertrouwd meisje in huis te hebben. Ze betaalden mild, veel meer dan Margriet elders kon verdienen. De waard van Sint-Joris was rijk. Dat wist men wel in de stad.

(1) De « Ledigheid », de strafplaats, lag waar nu de Sint-Antoniusplaats is.

Margriet bleef braaf en deugdzaam in de herberg en de klanten hadden eerbied voor haar.

Een uur later kwam een bode van den schout.

— Margriet, is baas Amand thuis? vroeg hij.

— Ja, oom is achter.

— Zeg hem eens, dat hij dadelijk bij den schout moet komen.

— Oom bij den schout? Is het voor dien Neel?

— Ja.

— Maar oom was niet thuis, toen Neel hier dat spel maakte. Ik heb den drank geweigerd.

— Ja, dat weet ik wel. Maar er is nog iets anders tegen den nietwaard en de schout wil daarover uw oom spreken.

— Dan zal ik hem roepen.

Amand kwam en de bode herhaalde zijn verzoek.

— Wat kan dat zijn! sprak de herbergier verwonderd.

— Ik weet het niet...

— Ik kom dadelijk...

Een kwartier later, was Amand bij den schout, den overste der politie. Neel zat daar op een schabelletje, een houten bankje, en keek angstig.

— Baas Amand, herinnert ge u niet dat een paar weken geleden Neel in uw herberg is geweest met een boer van Wezemaal? vroeg de schout.

— Ja, dat is waar, antwoordde Amand dadelijk.

— Hij loochent het.

— O, ik herinner het me heel goed. Neel trakteerde den buitenman, een kort, dik persoon, die hier een koe had verkocht. Ik heb den boer nog in 't oor gefluisterd dat hij voor Neel moest oppassen. Maar hij scheen hem ten volle te vertrouwen, want ze zijn samen weggegaan.

— Welnu, Neel, liegt gij het nog af? vroeg de schout aan den gevangene.

— Het is waar, ik heb dien boer in Sint-Joris ontmoet, bekende de kerel nu.

— Neen, hernam Amand, ge zijt met hem binnen gekomen, dat is de waarheid.

— Ik kwam hem tegen aan de deur, en we hebben een beker wijn gedronken, maar ik zweer u, heer schout, dat ik den boer geen duit ontfutseld heb.

— Toen de schoutsknecht hem na al zijn spel in uw herberg hier onbracht, heb ik Neel eens laten aftasten, vertelde de schout tot den waard. Hij had een hoop geld bij zich. Dat is vreemd

voor een man die nooit behoorlijk werkt. De boer van Wezemaal is hier komen klagen, dat een burger met hem had gedronken en toen mee ging uit de stad en hem zijn geld ontstal. Hij zei, dat hij met dien burger in uw herberg had gezeten. En nu ik dit vele geld bij Neel vond, kreeg ik dadelijk vermoedens tegen hem.

— Of Neel den boer beroofd heeft, weet ik niet, maar dat hij met een buitenman in mijn herberg is geweest, houd ik beslist vol, zei de waard van Sint-Joris.

— O, we zullen den boer ontbieden. Is Neel de schuldige, dan zal hij hem wel herkennen!

Neel hield vol, dat hij niemand bestolen had, maar keek angstig.

— Hoe komt ge dan aan dat geld? vroeg de schout.

— Ik heb handel gedreven.

— Ja, dat beweert ge, maar met wie?

— Met allerlei lieden. Ik ken ze niet. Ik kocht bij de boeren fruit en verkocht het weer aan kooplieden.

— En ge kunt geen enkelen van die kooplieden noemen.

— Er komen zoo veel vreemdelingen naar Leuven.

— En ik denk dat uw wallebakkerij van he-

den een leelijk staartje zal hebben, zei de schout.

Amand kon heengaan.

— Ik voorspelde u wel, dat Neel den een of anderen keer tegen de lamp zou loopen, sprak hij tot Margriet.

— Wat is er gebeurd, oom?

Amand vertelde het.

— O, ja, ik herinner me ook goed, dat Neel daar in den hoek met een boer heeft gezeten, stemde de nicht toe. Toen ik wijn bracht, zei hij nog grijnzend tot dien man: « En dat is nu onze fiere Margriet, die beter in een klooster zou wonen ». Ik antwoordde daarop niets.

— Ik had wel gelijk, toen ik u zoo even zei, dat Neel niet eerlijk aan zijn geld kwam. Dat kan nu leelijk voor hem afloopen. Misschien verbannen ze hem wel uit de stad. Och, het zou voor ons goede Leuven een winst zijn...

II.

Een week later stond Neel op de «Ledigheid» aan den schandpaal. Veel menschen kwamen naar hem zien en ruwe lieden bespotten hem.

Neel was beschaamd en woedend. Hij had altijd gebluft op zijn goede afkomst en waarlijk

zijn vader was een flinke handelaar geweest. Maar de zoon had nooit gedeugd.

De menschen spraken er nu druk over, dat Neel een boer van Wezemaal had bestolen, na den man dronken gemaakt te hebben. Het was uitgekomen, nadat Margriet uit Sint-Joris een schoutsknecht riep, omdat Neel haar wilde slaan.

— Met fiere Margriet valt er niet te spotten, zei een burger. Ze weet ieder eerbied af te dwingen.

— God zegene het brave meisje, sprak een vrouw. Ik weet het, hoeveel goed ze doet jegens armen en zieken.

— Maar haar ouders bezitten zelf niets, her-nam de burger.

— O, ze vraagt die aalmoezen aan haar oom en Amand heeft een goed hart.

— En hij zit er warm in!

— Maar niet alle rijken zijn mild.

Zoo werd er gepraat en menigeen noemde ze « Fiere Margriet » en de meesten deden het met genegenheid en eerbied.

Alleen kerels, die zelf niet deugden, bespotten haar. Ze maakten grappen tot Neel, en vroegen hem op welk kasteel hij nu ging wonen. Want men wist, dat Neel uit de stad werd verbannen.

Neel riep nu en dan uit, dat hij niet gestolen had.

Hij haatte Fiere Margriet. Haar gaf hij de schuld van zijn leelijk avontuur... Door haar toch was hij opgeleid. En ook op baas Amand was hij kwaad, die tegen hem getuigd had.

Margriet ging niet naar den man aan den schandpaal zien.

— Moet ge niet eens naar Neel kijken? vroeg een bezoeker van de herberg. Hij zal een vies gezicht naar u trekken en dan kunt ge hem eens ferm uitlachen.

— Ik verheug me niet in de straf van een ander. Liever zal ik bidden, dat Neel tot inkeer come, antwoordde het meisje.

's Avonds werd Neel uit de stad geleid. Een jaar lang mocht hij Leuven niet meer betreden. In dien tijd joeg een stad de onwaardige burgers dikwijls buiten. Maar zoo vermeerderde men de misdaden op het platteland.

Neel had op den schouder een brandmerk gekregen. Men brandde met een gloeiend ijzer een letter in het vleesch. Zoo kon men elders zulk een man als een veroordeelde erkennen.

't Gind er toen niet zacht toe.

Neel beklom den heuvel, die later den Cesars-berg werd genoemd.

De stad lag beneden hem in de Dijlevallei, omringd door andere hoogten. De verbannene zette zich tegen een berm neer. Zijn gelaat stond grimmig. Het brandmerk deed hem nog geweldige pijn.

Na één kwartier kwam Neel's vrouw. Ze zou haar man in ballingschap volgen. Ze keek zeer bedroefd.

— Zet niet zulk een zuur gezicht! snauwde Neel. Hebt gij zelf mee? Ik zie veel meer af dan gij.

Zwijgend streek de vrouw zelf over de wonde.

— Waarom spreekt ge niet? vroeg de ruwe kerel nijdig.

De vrouw begon te weenen.

— O, waar hebt ge ons gebracht? snikte ze. Verbannen uit de stad als dief! Had ik dat ooit kunnen denken, toen ik met u trouwde en gij beloofdet eerlijk te werken. Moeder had wel gelijk toen ze mij ongeluk voorspelde. Had ik maar naar haar geluisterd!

— Houd liever uw mond dan zulken dwazen praat uit te stooten!

— Dwaze praat! We moeten nu als vagebonden rondzwerven... En we zijn beiden van goede familie... We hebben geen dak boven ons hoofd.

— Maar ik ben niet zoo moedeloos als gij!

Neel balde de vuist naar Leuven.

— Dààr hebben ze met mij gespot vandaag, siste hij. Ik werd vernederd en gepijnigd. Fiere Margriet en hoovaardige Amand uit Sint-Joris ge denkt van mij verlost te zijn; ge zult het echter anders ondervinden!

— Nog zulke gedachten, verweet zijn vrouw hem.

— Ge weet niet wat ik vandaag gevoeld heb. Dat brandmerk deed me pijn, maar nog meer heb ik geleden door het gejouw en gehoon van de mensen.

— Ge hebt het verdiend.

— En dat durft gij zeggen?

Woedend verhief Neel de hand.

— Ge zoudt me nog slaan? hernam zijn vrouw. Ieder in onze straat zei dat ik dom deed met u mee te gaan, maar ik wil u volgen, omdat ge mijn man zijt. Ik ben onschuldig en toch zal ik uw straf deelen, hopen u voor verder kwaad te behoeden. Ge zint op wraak tegen den waard van Sint-Joris en Margriet. O, neem liever een voorbeeld aan die brave lieden!

— Zwijg, vrouw... zwijg... ik haat ze... O ik haat ze zoo!

— Dat is goddeloos!

— Zwijg, zeg ik! Kom, we gaan voort, dat ik Leuven niet meer zie!

— We hadden er zôo gelukkig kunnen zijn!

— Fiere Margriet, o, fiere Margriet! siste Neel.

Hij sprong op en volgde de Mechelsche baan. Somber ging zijn vrouw achter hem.

III.

In Sint-Joris verliep alles rustig. Over Neel werd er zelden meer gepraat. Margriet deed trouw haar werk. Tante was hersteld en het nichtje kon nu dikwijls eens naar haar ouders gaan, en ook zieken en armen bezoeken.

Overal werd ze met liefde begroet. Ze bracht zooveel troost en hulp. Vroom knielde ze neer in de Sint-Pieterskerk. Gaarne ontving ze bedevaarders in oom's herberg en ze zorgde, dat de vermoeide lieden er goede rust genoten.

't Was avond, en waard Amand had de deur reeds gesloten. De lantaarn was gedoofd en men zou ter ruste gaan. Margriet ruimde nog wat de gelagkamer op.

Plots werd er geklopt.

— Nog volk, zei de waard verwonderd. De burgers weten toch, dat het sluitingsuur heeft geluid. Wacht, Margriet, ik zal opendoen.

Er stonden zeven mannen vóór de deur, zes heeren en een knecht.

— Kastelein, zei er een, we zijn kooplieden, die naar Antwerpen reizen en te Leuven moeten overnachten. Men heeft ons Sint-Joris als een uitmuntend gasthof aanbevolen en we hopen hier nog een maal en dan een goed nachtleger te krijgen.

— Komt binnen, noodigde Amand, die, als hij plaats had, nooit eerlijke reizigers weg zond.

— Daar we goede papieren hebben, konden we de poort nog doen openen, hernam de woordvoerder van de groep. Onze paarden hebben we buiten moeten laten.

Ze zagen er flinke kooplieden uit. Ze zeiden dat ze uit Limburg kwamen en de man, die voor allen sprak, had ook den tongval uit dat gewest.

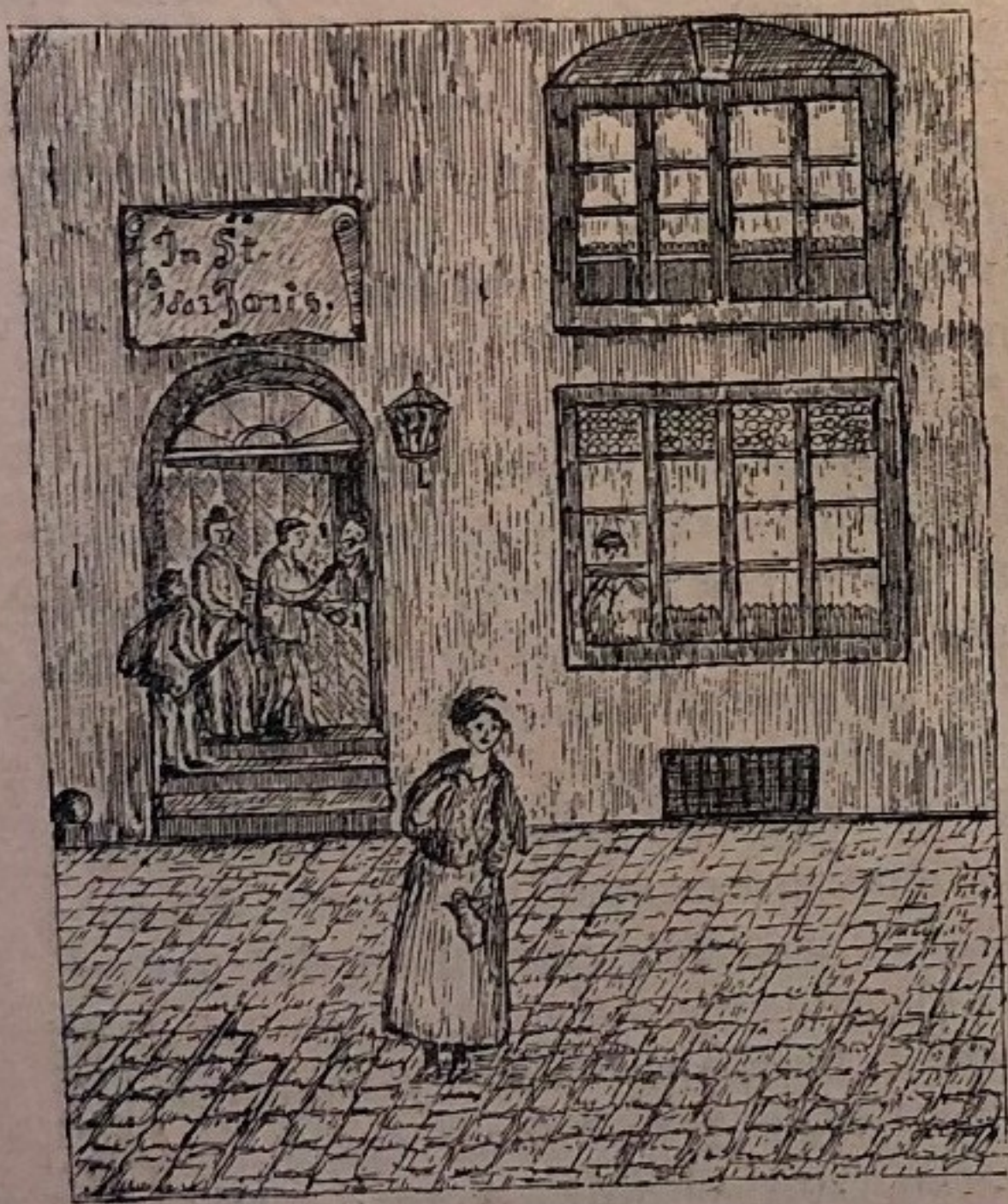
— Een overvloedig maal kunnen we niet meer vorderen; 't is te laat, zei hij. Maar ge zult ons toch niet hongerig naar bed zenden.

— O, neen, antwoordde Amand. Dat behoort niet tot de gewoonten van Sint-Joris.

— En eerst een beker wijn; we zijn dorstig

— Mijn wijn is op, dat is erger, hernam Amand.

— O, oom, ik zal een kan halen aan de wijn-

pers. Lieven daar is zeker nog op, zei Margriet, dienstvaardig als altijd.

— Dat is braaf, sprak de koopman. Vlug ging Margriet heen.

De bezoekers riepen haar na, dat ze ruim beloond zou worden.

De straten waren al verlaten, maar Margriet kende geen vrees.

Zooals we reeds verteld hebben, waren er toen veel wijngaarden rond Leuven. Vooral bij Kessel bedekten ze dicht de zonnige heuvels. Men kende ook die van Roesel- en Zwanenbergen, deze van Wezemaal, halverwege Aarschot. Hier en daar waren persen om uit de druiven rooden en witten wijn te bereiden.

Margriet moest naar de pers van 's Hertogen-Wijngaard, op de hoogte, waar nu de Ridderstraat is. 't Was een heel eind van Sint-Joris.

Lieven die er woonde, keek vreemd op, toen hij het meisje zag. Men kwam wel dikwijls laat om wijn, maar dat Margriet nu nog op straat liep, verbaasde hem.

— We hebben vandaag zooveel groot volk gehad, dat we alleen nog gewonen wijn over hebben, sprak Margriet. Er kwamen zoo pas zeven voornamen kooplieden en oom moet hen goeden drank voorzetten.

— Ja, anders vertellen die vreemdelingen dat het in Sint-Joris niet deugt en dat ware een geene leugen.

Lieven bestelde Margriet, die hem vriendelijk een goede nacht wenschte.

Ze spoedde zich om de bezoekers niet te lang te moeten laten wachten.

Ze bereikte de herberg, waar 't donker was.

— Oom zal de kooplieden in de achterzaal gelaten hebben, dacht Margriet. Als er licht door de ramen blinkt, willen er nog nachtbrakers binnen. En van zulk volkje zijn we niet gediend.

Ze klopte op de deur en werd dadelijk binnengelaten.

— Ik ben de knecht van de kooplieden, en heb de deur geopend, omdat uw oom mijn heeren bedient, zei hij.

Hij grendelde de deur. Margriet ging naar de achterkamer. Van schrik liet ze de wijnkan vallen. Ze was doodsbleek geworden.

Oom en tante lagen op den vloer, blijkbaar vermoord. De mannen telden geld op de tafel.

Een der kerels sprong vóór Margriet.

— Herkent ge mij? vroeg hij grijnzend.

— Neel! zei ze angstig.

— Ja, Neel, dien gij aan den schoutsknecht liet overleveren...

— O, schurk, gij hebt oom en tante vermoord!

— Ja, uw oom die tegen mij durfde getuigen!

— O, wat zijt gij slecht! Gij hebt het gedaan om te stelen.

— Als ik uit de stad verbannen word door de schuld van uw valschen oom, moet ik kunnen leven, fiere Margriet.

Het meisje wilde naar voren loopen, maar Neel greep haar vast.

— Nu zult ge de kans niet meer hebben een schoutsknecht te roepen, treiterde hij. Ik ben de baas.

— Help, help! kreet Margriet.

— Laat de feeks zwijgen! gebod een der anderen.

Vlug stak men het arme meisje een prop in den mond.

Margriet kon niet meer roepen, maar toch bidden. Ze werd in een zetel geduwd.

't Was een vreeselijk schouwspel. Oom en tante roerden niet meer. Ze waren wreed om het leven gebracht.

— Ze zullen ook mij dooden, dacht Margriet.

Toen werd ze opeens zeer kalm. De dood schrikte haar niet af. Ze dacht wel aan haar ouders. Maar die zouden zich troosten met de zekerheid, dat hun kind ten Hemel was gegaan.

— O, God, neem oom, tante en mij in ontferming aan, bad ze in stilte. Vergeef mij mijne

zonden. Ik ben volkomen bereid deze booze wereld te verlaten.

Ze had zoo dikwijls aan den Hemel gedacht. Neen, nu was ze niet meer bevreesd.

Ze begreep, dat Neel een dubbel misdadig doel had bereikt: wraak nemen en stelen. En daarvoor had hij de hulp ingeroepen van even slechte kerels als hij. Vermomd gelijk kooplieden waren ze nu in den laten avond naar Sint-Joris gekomen. En oom en tante vielen door hun groote gedienschtigheid.

Oom had altijd gezegd, dat een gasthof als een tehuis voor reizigers moest zijn.

Maar Margriet wilde thans niet aan Neel denken.

— O, God, neem mijn ziel in ontferming aan, bad ze. Troost vader en moeder en help hen. Ik ben bereid te sterven.

De roovers borgen 't geld, dat ze Amand hadden laten aanwijzen, in een zak. Ze fluisterden nu onder elkaar. Een wilde niet dat Margriet gedood zou worden. Hij scheen nog medelijden met haar te hebben.

Ze bonden het meisje. Neel ging op straat zien. Hij was de gids.

— Alles is veilig... we kunnen gaan, sprak hij.

De bende leidde Margriet mee Neel droeg den buit. Hij had ook kleeven en linnen meegenomen.

Dadelijk verdwenen de roovers in een steeg...

En in Sint-Joris bleven de dooden liggen.

Margriet was teleurgesteld. Ze zou liever gestorven zijn.

De dieven kwamen met hun gevangene en den buit in een eenzaam huis bij de Dijle. Hier voelden ze zich veiliger. Margriet werd van haar prop ontdaan.

— Smeek nu om uw leven, zei Neel, die fiere Margriet vernederd wilde zien.

— Neen, ik vraag u niet om mijn leven. Dood me, antwoordde ze.

Allen keken verwonderd op. Ze hadden gemeend, dat het meisje weeuend om genade zou vragen. Ze stond daar zoo rustig en kalm.

De man, die voor haar ten beste gesproken had, trad nu vóór haar en zei:

— Schoon kind, ge zijt te jong om te sterven. Ge moet mijn vrouw worden. We zullen morgen Leuven verlaten en elders gelukkig wonen.

— O, nooit... neen, dat nooit! Ik zou dade-

lijk de misdaad aan 't gerecht kenbaar maken. Dood me toch... ik ben niet bang. Maar gij moet bevreesd zijn, want ge hebt een ziel en God ziet en weet alles.

— Nu gaat ze nog preeken, spotte Neel.

Maar de schurk durfde Margriet niet meer aankijken. Hij was schuw van haar blik.

— Toe, maak er kort spel mee, schreeuwde de man, die bij de aankomst zoo huichelachtig het woord gevoerd had.

— Ik wil met haar trouwen hernam de jonge kerel.

— Ze zou ons verraden, Dries!

— Nooit word ik de vrouw van een moordenaar, sprak Margriet. Dood me, dan ga ik tot God. Ik ben bereid te sterven...

— Maar zijt gij dan gek? vroeg Dries, de jonge man, die haar wilde redden.

— Ik spreek met al mijn zinnen; waarom zou ik den dood vreezen? Hierboven wacht mij 't grootste geluk.

— Vraag ons om genade! hoonde Neel.

— Ik heb u geen genade te vragen. Gij hebt misdaan... O, denk aan uw ziel. Dit leven is kort... Misschien kan de aardsche rechter u niet ontdekken, maar aan God ontsnapt gij niet.

Er lag een glans over Margriet's gelaat. Dries zag het en huiverde. Hij zonk van ontroering op de knieën.

— Wat begint ge nu? zei Neel.

— O, ge moogt ze niet dooden... Zij is geen gewoon mensch, stamelde Dries. Zie, hoe rustig ze is bij ons, dieven, moordenaars! Wat hebben we gedaan!

— Nu wordt ge gek, geloof ik! smaalde Neel.

— Zij is geen gewoon mensch...

— Dat zullen wij eens zien! kreesch Neel.

Hij trok zijn mes en sprong vooruit.

Zonder een kreet viel Margriet neer. Nog even opende ze de oogen.

— Heer, ontvang mijn geest, prevelde ze.

Toen stierf ze.

— Goed zoo... Ze kan niet meer spreken en zal ons niet verraden! zei de hoofdman.

— Wat hebt gij gedaan? kreet Dries.

— Zwijg of ge kunt haar volgen! raasde Neel, die echter ook den blik van Margriet afwendde.

Fiere Margriet... Ja, fier nog lag ze daar in haar bloed.

— Laten we haar in de Dijle werpen! stelde Neel voor.

De schelmen namen het lijk op en wierpen het in de rivier. Dan verdeelden ze den buit en vertrokken.

IV.

Den volgenden morgen was men verwonderd dat de herberg Sint-Joris gesloten bleef. Men liep naar de ouders van Margriet.

Ongerust snelden deze toe. De deur werd opengebroken en met afgrijzen vond men den waard en zijn vrouw.

Maar waar was Margriet gebleven? De stad geraakte in rep en roer. Lieven van de wijnpers deelde aan den schout mee, dat het meisje nog laat om wijn was gekomen. Ze had gezegd, dat haar oom toen zeven gasten had gekregen. Men begreep, dat het vermoemde roovers waren geweest.

De ouders van Margriet maakten groot misbaar.

De hertog zelf gebod een streng onderzoek.

Het volk stroomde vóór Sint-Joris samen. Men beklóeg Amand en zijn vrouw en bijna nog meer fiere Margriet, die zeker door de roovers meegevoerd was. Ook het gerecht buiten de stad werd verwittigd.

't Was een treurige dag te Leuven.

Maar tegen den avond kwam een innige ontroering over de stad.

Niet ver van het hertogelijk kasteel zag men plots een lichaam in de rivier drijven tegen den stroom op. Het was al op de oppervlakte van het water.

Het was Margriet. Ze lag daar als sliep ze, zoo kalm en rustig. Haar gelaat glansde. De handen waren gevouwen als in gebed.

Men herkende de maagd. Waar nu de Crandonckstraat is, bleef het lichaam liggen.

De menigte stroomde toe. Ook de hertog en de hertogin kwamen. De geestelijkheid werd ingelicht en verscheen in plechtigen stoet. De groote klok werd geluid.

— Ons kind, ons lief Margrietje! snikte een vrouw.

Het was de moeder. Ze naderde aan den arm van haar man. Eerbiedig liet men haar door.

Schippers haalden de doode aan den oever. De ouders knielden er bij neer en toen volgde de gansche menigte dit voorbeeld.

Men legde Margriet op een baar en droeg haar plechtig naar de Sint-Pieterskerk.

— Het is niet meer fiere, maar heilige Margriet, zei het volk.

En de ouders waren getroost in haar dood.

Het lichaam werd in een kist ten toon gesteld en ook van verre buiten de stad stroomde het volk samen.

Elken dag knielde bij de kerk een haveloos gekleede, magere vrouw neer. Ze bad en weende. Het was de echtgenoot van Neel. Te vergeefs had ze getracht haar man tot inkeer te brengen. Hij was van haar weggelopen. Ze vermoedde nu, wie de schuldige was...

V.

Een week later kwam Leuven weer in beroering.

Op een morgen stond vóór de gesloten herberg « Sint-Joris » een man te roepen. De burenluisterden.

— Wij hebben fiere Margriet vermoord... Er was een hemelsche glans op haar gelaat...

Zoo herhaalde die zonderling telkens

— Zeker een zinnelooze? zei een burger.

— Maar hij kan wel iets van de misdaad weten, sprak een ander.

Eenige mannen grepen den vreemdeling vast.

— Wie zijt gij? vroeg men.

— Dries... O, ik heb geen rust... ik zie altijd duivelen rond me... Wij hebben fiere Margriet gedood... Er was een glans op haar gelaat... Ze vreesde den dood niet.

En wild vertelde de man het drama.

Dries werd vóór den schout geleid. En hij beschuldigde ook daar zich zelf en zijn medeplichtigen.

Hij noemde deze.

— Neel is er bij geweest! zei men onder het volk.

Men had de vrouw van Neel herkend en ze moest vóór den schout verschijnen. De ongelukkige deed haar droevig verhaal. Ze kon niet getuigen of Neel bij de moordenaars was geweest, maar wel had hij dikwijls gezegd, dat hij wraak zou nemen op Amand en Margriet.

Verder wist ze dat Neel veel vertoefde in een hut bij Kessel.

En daar hield men Neel en nog een medeplichtige aan. De schelmen moesten hun misdaad bekennen en werden tot de galg veroordeeld.

Weer stroomde het volk naar de « Ledigheid ». Er stonden drie galgen. Ook Dries moest sterven, al had hij zulk diep berouw getoond

Hij offerde boetvaardig zijn leven Door haar dood had fiere Margriet een overwinning op dezen misdadiger behaald.

Neel jammerde geweldig en schreeuwde tot 't laatste toe om genade.

Zijn lijk moest een week aan de galg blijven hangen, naar de gewoonte van dien tijd.

De andere moordenaars ontsnapten. Ze waren zeker heel ver weg gevlucht.

VI.

Later werd het gebeente van Margriet in een relikwiekast gelegd. Deze staat nog altijd in de Sint-Pieterskerk van Leuven.

In de Cranendonckstraat is de Dijle nu overwelfd.

Eeuwen lang heeft men te Leuven de geschiedenis van fiere Margriet voort verteld.

In een verhaal over haar wordt nog beweerd, dat visschen het lijk in de Dijle voortstuwden.

De hertogin had de ouders van Margriet in hun nederig huisje bezocht.

De moeder sprak lang over haar dochter, en vertelde, waarom Margriet in de herberg Sint-Joris was gaan dienen.

De hertogin beloofde nu te zorgen, dat de ouders nooit gebrek zouden hebben.

De vrouw van Neel verliet weer de stad. Ze bedelde haar brood op het platteland, waar men haar niet kende als de echtgenote van een moordenaar. O, steeds nog berouwde ze het zich niet geluisterd te hebben naar haar moeder, die haar 't huwelijk met Neel, een drinkebroer, zoo sterk had afgeraden.

In Sint-Joris kwamen nieuwe bewoners. Maar in de buurt vergat men den goeden Amand en zijn vrouw niet.

En de armen en zieken misten nu zeer hun fier, maar zoo edel Margrietken.

E I N D E.

IETS OVER LEUVEN.

Leuven wordt het eerst vermeld in de geschiedenis der wreede Noormannen, die hier een kamp hadden opgeslagen, waarheen ze al hun geroofden buit voerden. Maar Arnold van Duitschland kwam hen met een machtig leger aanvallen en hij maakte voor goed een eind aan de moorden plundertochten dier gevreesde kerels. Doch men veronderstelt, dat hier ook reeds menschen

woonden onder de Romeinsche overheersching, daar men veel overblijfselen gevonden heeft uit dien tijd, o.a. tumuli. Later verrees een kasteel op een eilandje tusschen de armen der Dijle en rond het slot ontstond de stad. Ook om de kerk van St. Pieter, gesticht in 1015, vestigden zich lieden. In den omtrek werden kasteelen en abdijen gebouwd. Leuven werd de hoofdstad van Brabant en nam snel in bloei toe. De lakennijverheid bracht welvaart in de gemeente. Helaas! burgertwist veroorzaakte den ondergang der stad. De patriciërs of rijken bestuurden de gemeente en de ambachten wilden ook hun woord meespreken.

Jaren lang twistten de patriciërs en burgers om dat bestuur.

Leuven kwijnde thans. De oprichting eener hoogeschool schonk aan de gemeente nieuwen luister.

In 1914 werd Leuven wreed verwoest.

Tegenwoordig is het een schoone, herbouwde stad. Veel studenten bezoeken de Universiteit. Er heerscht ook veel nijverheid. Er zijn brouwerijen, stoommolens, stijfselfabrieken, metaalfabrieken. Leuven bezit talrijke spoorlijnen en wordt bespoeld door de Dijle.

Van Leuven leidt een schoon kanaal naar den Rupel, reeds gegraven in 1750.
